

V Avstriji bo sestavljal novo vlado zopet dr. Seipel. Brezverski socialisti, ki so upali, da bodo sami lahko gospodarili v Avstriji, bodo morali tvoriti samo opozicijo.

Za združitev Avstrije z Nemčijo se je začelo zopet delovati. Francoski krogi, in tudi v krogu Male antante so pa proti temu in se bo ta združitev gotovo še morala odložiti.

Albanija — kraljestvo? Beg Zogu bi rad bil kralj. Ker je dober služabnik Mussolinijev, mu bo ta gotovo tudi krono kupil. Toda doma pa ni vse tako v redu, kot Beg Zogu dopoveduje in zna priti v tej mali državi zopet do revolucije.

Kaj je novega?

Romanje na Velehradu od 12. do 18. avgusta 1927. Na pobudo jugoslovanskih škofov se bo v proslavo velikega jugoslovanskega jubileja ob 1100-letnici našega apostola in prosvetitelja sv. Cirila priredilo prvo slovensko romanje na Velehrad. Med potjo si bomo ogledali najlepše slovaške in češke kraje ter stopili v stik z bratskim češkim in slovaškim katoliškim ljudstvom. Čehi in Slovaki se že pripravljajo za bratski sprejem slovenskih romarjev. Organizacija romanja je poverjena Apostolstvu sv. Cirila in Metoda ter podpisane odboru. Po dogovoru s češkim Apostolstvom sv. Cirila in Metoda se je določil naslednji program: 12. avgusta popoldne odhod iz Ljubljane, zvečer odhod iz Maribora. 13. avgusta zjutraj prihod na Dunaj; ogledovanje mesta. Okoli štiri popoldne odhod v Bratislavo, slovaško prestolico. 14. avgusta (nedelja) služba božja v Bratislavi. Okoli 9. ure odhod iz Bratislave, vožnja skozi najlepše slovaške kraje (kosilo bo v Trenčinu) do velehradske postaje Ubersko Hradišče. Okoli 6. ure popoldne prihod na Velehrad. Pozdravi, večernice; priložnost za spoved. 15. avgusta služba božja. Slavnosti. 15. avgusta popoldne odhod v Prago. 16. in 17. avgusta ogledovanje Prage; vmes izlet v Staro Boleslavo, slavno češko božjo pot (kraj mučeniške smrti sv. Vaclava). 18. avgusta prihod v domovino (skozi Dunaj in Maribor). Cene: II. razred 1300 dinarjev; III. razred 900 dinarjev. V tem je vračunjena vožnja, hrana in prenočišče. Skupna hrana se prične z večerjo v Bratislavi. Ves čas se bomo vozili s svojim posebnim vlakom. Na Slovaškem in Češkem nam bodo pri vodstvu pomagale slovaške in češke katoliške organizacije. Prijaviti se je treba čim prej, najkasneje pa do konca maja. Ker je za romanje veliko zanimanje, zato opozarjamo, naj se romarji čim prej prijavijo. Vsak priglasenec dobi začasni program in položnice, da takoj po prijavi plača prvi obrok: za II. razred 400 Din, za III. razred 300 Din. Ostala vsota se mora plačati v dveh nadaljnjih enakih obrokih. Drugi obrok mora biti plačan do 10. junija, cela vsota pa najkasneje do 10. julija. — Odbor za romanje na Velehrad, Maribor, Glavni trg 7.

Župnik Franc Planina †. V soboto, dne 14. t. m. je ob četrt na 11. dopoldne umrl župnik pri Sv. Bolfenku pri Središču ob Dravi g. Franc Planina. Pokojni je bil rojen dne 22. februarja 1873 v Podsredi. V mašnika je bil posvečen 20. julija 1900. Sedanja župnija je nastopil 2. novembra 1916. Zadnji čas je moral veliko trpeti zavojo svoje težke bolezni. Bil je v bolnici v Mariboru in Ormožu. Sedaj je doma podlegel svoji bolezni. Pogreb blagega pokojnika se je vršil v torek, dne 17. maja, ob 10. uri dopoldne pri Sv. Bolfenku. Rajni je bil znan po svoji dobri volji, gostoljubnosti, šaljivosti in govorniškem talentu. Bil je vnet dušni pastir, ki je skrbel posebno za lepoto hiše božje. Vsi, ki so poznali blago srce pokojnega g. župnika, ga bodo ohranili v najboljšem in hvaležnem spominu!

Poročila S. L. S.

Shod Slovenske ljudske stranke pri Sv. Martinu pri Vurbergu se je vršil v nedeljo, 15. maja ob izredno lepi udeležbi domačinov in sosedov od Sv. Barbare in Vurberga. Shod je vodil predsednik krajevne organizacije SLS g. Dominik Ramuta. Narodni poslanec Žebot je govoril o političnem in gospodarskem položaju s posebnim ozirom na najnovejšo dogodke. Ljudstvo je navdušeno odobrilo delovanje naših poslancev, je izreklo neomajano zaupanje Jugoslovanskemu klubu, osobito njegovemu načelniku dr. Korošcu in se je izjavilo tudi, da soglašajo s taktiko, ki jo je klub vodil zadnji pol leta. Posebno so ljudje zadovoljni, da se je odpravila prijava vina, da se je popolnoma odpravila carina na galico, da se je znižala dohodnina skoro za eno tretjino, da se je desetek za mala in srednja kmetstva posestva med starši in otroci za slučaj smrti popolnoma zbrisal, pri prevzemanju ali nakupu pa znižal za eno tretjino oziroma za polovico. Da so naši poslanci rešili Sloveniji deželno premoženje, znači velikansko pridobitev za nas. Če ne bi naši poslanci v dveh kratkih mesecih nič druga dosegli, kakor te stvari, že znači to za naše kraje ogromen uspeh v gospodarskem oziru. Ljudje so odkrito izražali svoje zadovoljstvo z našo stranko in njeni voditelji in povdarjali, da je treba, da se to delo čimprej zopet uspešno nadaljuje. Za Žebotom je govoril še oblastni poslanec in tajnik Ovcar o delovanju in važnosti oblastne skupščine. — Po shodu, ki je potekel lepo mirno, smo se zbrali člani krajevne organizacije in zaupniki k posvetovanju o važnih zadevah. Poslanec Žebot nam je dal razna pojasnila. Osobito smo govorili o nujno potrebni regulaciji Drave, ki pri Sv. Martinu in Vurbergu trga najbolj rodovitno zemljo. Nadalje smo povdarjali, da je treba resno misliti na zgradbo mostu pri Dupleku. V to svrhu se je sestavil iz domačih mož vseh strank odbor, ki ima nalogo, da vrši predpriprave. — Ob 11. uri se je vršil sestanek še v Spodnjem Dupleku pri g. Rojku.

Shod SLS se vrši v Pišecah v nedeljo 22. maja po ravnem sv. opravilu v verandi g. Ivana Kostevca. Ker govorijo na shodu narodni poslanec Škoberne in oblastna poslanca Tratnik in Podvinski, vabimo na shod domačine in okoličane v obilnem številu.

Laško. Kdor bi mislil, da se naše ljudstvo ne zanima za javno življenje, bi se motil. V nedeljo, dne 15. maja se je vršil tukaj krasno obiskan shod SLS, na katerem sta govorila poslanec Deželak in dr. Godnič.

Vsiljivi agenti. Dasiravno smo že opetovano v »Gospodarju« opozarjali ljudi, naj ne nasedejo praznim obljubam tujih agentov, ki na židovski način ponujajo neke srečke in izvabljajo ljudem denar, vendar dobivamo vsak dan poročila, kako tuji-agenti goljufajo neuke ljudi, opozarjamo na sledeče: Če agentu plačaš aro 300 Din in mu daš svoj podpis, moraš nato še plačati 19 obrokov, predno so srečke tvoje. Tako je bilo n. pr. pri Sv. Barbari in Sv. Marjeti osleparjenih nad 60 ljudi. Vsi so mislili, da so s prvimi plačili vse plačali. Ako agentje niso povedali kupcem srečk, da je treba plačevati še mesečne obroke, ima vsakdo pravico terjati svoto, ki jo je plačal agentu na roko, od banke nazaj. Agenti so ljudem govorili, da dobi vsakdo, kdor hoče, denar pri Narodni banki ali Gospodarski banki v Mariboru nazaj, kadar hoče. To je laž. Navedeni banki nimata s to kupčijo prav nič opraviti. Radi tega je postopanje agentov goljufivo. Ljudje ne vedo nič o obrokih in tudi o vrnitvi goraj omenjenih bank ni prav nič res. Svetujemo vsem prizadetim, da takoj javijo orožniški postaji, kako so jih agenti prevarili. Svarimo pred temi ljudmi. Pazite, komu date svoj podpis in denar. — F. Z.

Ubegli kačak. Iz mariborske kaznilnice je pobegnil dne 14. t. m. popoldne na 20 let ječe obsojeni kačak Ašim Kodrijevič iz kraja Repi pri Prištini v Južni Srbiji. Delal je v gramozni jami poleg kaznilnice in porabil priliko, ko paznika ni bilo v bližini, ter neopaženo izginil. V mariborski kaznilnici se je nahajal od 18. maja 1922 ter ima na vesti številne umore, rope in tatvine. Pobegnil je v obleki kaznjencev, govori po arnavtsko in srbsko.

Zlata poroka. Dne 14. maja je slavil na Smolniku nad Rušami zlato poroko veleposestnik g. Franc Grizold s svojo ženo Jerco roj. Pajtler iz St. Lovrenca na Pohorju. Jubilanta sta imela 12 otrok, od katerih se veselili njune zlate poroke še šest. Grizoldova hiša je znana daleč na okrog kot narodna, krščanska in v gospodarskem oziru napredna. Jubilantoma in celi družini Grizold ob slovesnosti zlate poroke čestitamo prav iskreno!

Požar v Rušah. V sredo, 11. t. m. je nenadoma izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopu g. Lingelja v Rušah. V par trenutkih je bilo celo poslopje, ki je bilo moderno in vzorno urejeno, v objemu plameňa. Rešiti so mogli komaj živino in nekaj strojev. Na kraj nesreče so prihiteli štiri požarne brambe, ki pa niso stopile vse v akcijo, ker je bilo že prepozno. Kako je ogenj nastal, je uganka. Posebna nesreča je to, da je gospod Lingelj pogorel že v četrti v sedanjih gospodarski krizi. Pač težek udarec!

Velik požar v Jareninskem dolu. V ponedeljek, okrog 3. ure zjutraj je nastal velik požar v Jareninskem dolu. Goreti je začelo s slamo krito poslopje posestnice Marije Gornik. Ker ni nikjer v bližini gasilnega društva, se je ogenj naglo širil in preden so pozvali potom najbližnjega telefona ki je skoro eno uro oddaljen od kraja požara, mariborsko gasilno društvo, je bilo že celo poslopje v plamenih. Mariborski gasilci so bili obveščeni krog 5. ure in v nekaj minutah je odbrzela na mesto požara velika avtoturbina, ki je dospela ravno še pravočasno, ko se je ogenj že začel širiti na v bližini stoječo hišo, hlev in manjše gospodarsko poslopje. Iz bližnjega ribnika so bile takoj napeljane cevi in posrečilo se je rešiti ostala poslopja, dočim je poslopje, kjer se je ogenj začel, popolnoma pogorelo. Uničeni so poleg tega vozovi in poljedelski stroji, ki so stali v šupi. Škoda je zelo velika ter je le deloma krita z zavarovalnico.

Strašen roparski umor v Slovenskih goricah. Zadnja leta se je v Slovenskih goricah v okolici Jarenine in Sv. Jakoba zgodilo več težkih zločinov, ki so ostali še do danes nepojasnjeni. Omenimo samo strašen dvojeni umor posest-

nic Weingerl, ki sta bili ubiti s sekuro, dalje najdeno truplo neznanega moškega v Scherbaumovi šupi na Pesnici in še več drugih slučajev bi lahko navedli. In sedaj zopet se je v noči od ponedeljka na torek zgodil še nov, še groznejši zločin, kojega povod je bil zopet pohlep po denarju, ki je zločinca tako omamil, da se niso ustrašili niti pred strašnim dejanjem ubiti človeka, da zadoste svoji pohlepnosti. — Gostilna Nedeljko stoji v Jareninskem dolu precej v samoti. Vodil jo je gospodar Ferdinand Nedeljko, skupno z ženo Marijo. Imela sta več malih otrok; družina je živela v precejšnjem blagostanju. Nedavno je bil gostilničar od neznanega tatu okraden. Zmanjkala mu je ura in nekaj denarja. — V noči od ponedeljka na torek pa je zadela družino strašna usoda. Neznani zločinci so se v temi splazili skozi okno ter napadli speče domače. S krampom ali sekuro so težko ranili ženo, ki je le slučajno ušla smrti s tem, da je najhujši udarec, ki bi ji bil razbil glavo, prestregla z roko. Misleč, da je že mrtva, so jo pustili onesveščeno v postelji, nato pa so odveli moža v kuhinjo. Kaj se je tu godilo, ne ve nihče, ker je žrtev roparjev, gostilničar Nedeljko bil najden zjutraj od sosedov le še malo živ, s popolnoma razbito lobanjo in polomljenimi udi. Roparji so na to prebrskali celo hišo, pobrali denar in izginili. Sosedje so v torek zjutraj našli žrtve roparjev ležeče v krvi. Takoj so obvestili orožnike, ki so poklicali rešilno postajo in detektive iz Maribora. Nedeljko je v bolnici takoj po prihodu umrl, žena bo pa najbrž okrevala. — Vodja mariborske policije, g. nadsvetnik Kerševan je poslal na mesto zločina dva detektiva s policijskim psom. Upati je, da bodo zveri v človeški podobi kmalu v rokah pravice ter prejeli zaslužen kaznen.

Nezgoda osebnega vlaka. Nedeljski večerni osebni vlak Ljubljana—Maribor bi moral biti ob 10. uri v noči v Mariboru, a je pripeljal šele ob polnoči. Med potjo, in sicer proti postaji Ponikva je počila na stroju cev in se je potegnil vlak le še s težavo na postajo. Telefonirali so po rezervno lokomotivo v Celje, ki je bila k sreči zakurjena in je imel vlak le dve uri zamude.

Veliki romarski shod se bo vršil dne 28. in 29. maja na Ptujski gori. Od Male Nedelje in St. Lovrenca bo šla procesija kakor navadno že 41. leto. Zbirališče pri Moravski kapeli ob pol 5. uri zjutraj. Romarji grede čez visoki grič, Gomilo, Senčak k Sv. Lovrencu v Slov. goricah, kjer bo sv. maša ob pol 7. uri, druga sv. maša bo v Ptuj v minoritski cerkvi okoli 11. ure. Romarji se vabijo v obilnem številu. Zvečer, 28. maja bode na Gori krog cerkve rimska procesija.

Vlom v Grušovi pri Ptuj. V noči od 5. na 6. maja je bilo vlomljeno v zidanico gospe Emilije Rak iz Celovca v Grušovi pri Ptuj. Pokradena je bila posteljina, zavese, obleka itd. v skupni vrednosti 3000 Din. Vlom so opazili naslednji dan sosedje ter obvestili orožništvo, ki pa vlomilcev še ni izsledilo.

Poškodbe vsled mraza v ormoškem sodnem okraju: V noči od 11. na 12. maja je mraz uničil v ljutomerskih vinogradih okroglo 15% letošnjega pridelka. Popolnoma so pozeble spodnje lege, znatno srednje, šparoni sem ter tja, celo v najvišjih legah. Ker je bilo zaroda povprečno le okrog 80% normala, bo poškodba po mrazu tem bolj občutljiva. V vsem okraju je popolnoma pozebel fižol, kumare in buče. Vse to se mora vnovič saditi. Silno je trpel krompir in koruza. Koruze bo letos približno ena petina. Zelo so trpele detelje, rdeča in črna, ki so bile letos izvanredno lepe. — Vsled mraza so se popolnoma vlegle in je predčasna košnja nujna.

V Šalincih pri Ljutomeru je umrla vzgledna žena in mati Franciška Slavičeva roj Karba. Svetila ji večna luč!

Naša društva.

Prosvetna zveza v Mariboru — včlanjenim društvom. Poizvedbe raznih društev, sme li finančna kontrola ob društvenih prireditvah tudi gotove prispevke za poplavljenec zahtevati, odnosno predpisovati, je finančno ravnateljstvo v Mariboru rešilo v smislu, da so prispevki za poplavljenec le prostovoljni darovi, katere smejo organi fin. uprave prevzemati in službenim potom odvajati, ne smejo pa te prispevke zahtevati. Ako bi finančna uprava od katerega društva določene prispevke za poplavljenec zahtevala, naj se dejstveni slučaj takoj javi Prosvetni zvezi v Mariboru.

V društveni vestnik. Slov. katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Halozah. Slavju 1. maja je dalo društvo povsem prosvetni značaj. Ta pomembni dan smo ob 20 letnici župnikovanja preč. g. Jan. Vogrin posvetili g. jubilanu, da bi še mnoga leta v našem društvu pokroviteljski krepil ljudsko prosveto. Posvetili smo g. župniku dobro uspele igr »Ljudmila«, ki jo je tudi veselo občinstvo vidno zadovoljno uživalo. Za ves moralni uspeh pa gre javna zahvala gospodič. vadteljicama, ki sta bili pri negovanju igre neumorni. Slavje je končala primerna deklamacija, po kateri je društvo g. jubilanu v znak ljubezni poklonilo dehtiči šopek.

I. koncert mariborskega pevskega okrožja se je vršil v nedeljo dne 15. maja. Povdarjali smo, kako velikega pomena je tak skupen organiziran nastop naših pevskih zborov, zato so se pa posebej zbori tudi potrudili, kar so le mogli ter so s svojim nastopom pokazali, da jih vodijo spretni pevovodje in da pevci in pevke žrtvujejo veliko, da se navadajo podati pesem v vsej njeni lepoti. Moški zbor »Maribora« je zapel »Povejte ve planine« prav mogočno. Nato je prof. g. Bogovič nagovoril zbrane pevce in pevke ter občinstvo. V nagovoru je povdarjal lepoto slovenske pesmi, prosil vse, da jo ljubijo in gojijo, in to posebno po zborih in pevski organizaciji. Zbor iz Središča ob Dravi, pod vodstvom g. Filipiča, je prav občuteno zapel »Domovini« in »Naš prapor«. Opaziti je bilo, kako zna zbor lepo prehajati iz močnega v tiho petje, da obvlada pesem popolnoma. — Pevski zbor od Sv. Martina pri Vurbergu, pod vodstvom g. Novaka, je najprej zapel dve pesmi moškega zbora. Čeprav maloštevilen moški zbor, je vendar zapel tako ubrano, da je bilo res prijetno. Ko pa je nastopil mešan zbor, si je marsikdo mislil, kako pa bo zdaj, ker je bilo nekaj mlajših deklic poleg. Toda razočarani smo bili. Tako so zapele, da smo še drugi dan govorili: »Ta soprani v Mariboru ga bi bilo težko najti!« — Moški zbor iz Konjice je nastopil s tako mladeniško navdušenostjo in zdravim, vedrim, a ubranim glasom, da ga je občinstvo z glasnimi živjivjivji pozdravljalo. G. Smogavec, ki vodi zbor, je lahko vesel, da razpolaga s temi močmi,

ker bo ta zbor gotovo žel še lepše uspehe! — »Maribor« pod vodstvom stolnega kapelnika g. J. Gašpariča je zapel živahno Napitnico in težke, a lepe Mokranjčeve srbske narodne pesmi II. »Maribor«, okrog 55 pevcev in pevke, je s tem pokazal, da je tekom dveh let, tako se je neki glasbenik izrazil, napravil kilometrski napredek. Naj gre v tem smislu dalje, k vedno lepšim uspehom. — Vsi zbori so nastopili končno skupno, tako točno in tako ubrano, kakor da pojo že dolgo skupaj. In to bi morali slišati, kako je iz 100 grl donela lepa slovenska pesem! To bi morali slišati posebno tisti, ki so pozabili posejiti prireditve, meneč: kaj bi, samo petje! Obisk namreč ni bil kljub reklamam niti od daleč tak, kakor ga je ta koncert zaslužil. A to zborov ni motilo. Upamo pa, da se bo tudi med nami začela zopet ljubiti pesem, kakor pesem to zasluži! Vsem pevcom in pevkam, posebno gg. pevovodjem iskrena vam zahvala! Veseli bodite, napredujte, lepo in veliko kulturno delo vršite!

Romarski izlet. Apostolstvo mož in mladeničev iz župnije Matere milosti priredi z drugimi možmi prosvetnih organizacij romarski izlet na Vnebohod Gospodov v Puščavo in Sv. Lovrenc na Pohorju. Med potjo si ogledamo elektrarno v Fali. Odhod s prvimi vlakom ob 5.38 zjutraj. Priglasje sprejema vodstvo Omladine vsaki dan od 6. do 7. ure zvečer v Cvetlični ulici 28. K prav obilni udeležbi vabi odbor, ker upamo, da dobimo polovično vožnjo, za katero smo zaprosili.

Blagoslovitev zastave. V nedeljo, 29. maja se vrši slovenska blagoslovitev nove zastave Prosvetnega društva v Melju v baziški Materi milosti. Vsa društva mariborskega prosvetnega okraja se v ljūdno vabijo k tej izredni slovesnosti v spomin Cirilovega jubileja. Odbor.

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi 9. in 10. julija t. l. izlet v Rajhenburg. Polovična vožnja je dovoljena na vseh postajah proti izkaznici, katero izda Krščanska ženska zveza vsakemu udeležencu proti plačilu 5 Din. Prijave do 15. junija in denar za izkaznice sprejema predsednica g. Katarina Bauman v Cvetlični ulici 23 v Mariboru. Odhod vlakov iz Maribora se bo pravočasno objavil v »Slovencu« in »Slov. Gospodarju«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. katoliško izobraževalno društvo »Skala« na G. Polskavi proslavi dne 22. maja 5 letnico ustanovitve. Spored: 1. Zjutraj ob 6. uri skupno sv. obhajilo in sv. maša. 2. Popoldne ob 2. uri slovesne večernice na to 3. ob 3. uri v Domu pri Zohrerju pozdravni nagovor, deklamacije in petje. 6. Prosta zabava na vrtu pri domu, pri kateri sodeluje pevski in tamburaški zbor. Prijatelji našega marljivega in vztrajno delujočega društva, pridite v obilnem številu, da tako podprete našo nadebudo in požitvalno mladino pri dobri stvari. Bog živi!

Mala Nedelja. Smeč je zdravju potreben. Zato pridite v nedeljo, 22. maja vsi v Društveni dom. Nastopita Pat in Patachon kot milijonarja. — Tiskanje bankovcev. Predstave: ob 3. uri in zadnja ob 7. uri zvečer.

Kapela pri Radencih. Naše Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 22. maja popoldne, ob 5. uri v zdraviliški restavraciji gosp.

Velika proslava Ciril-Methodovega jubileja za Spodnje Slov. gorice. Na Gomili, najvišji točki spodnjih Slov. goric, kjer se steke meje 4 župnij (Sv. Tomaža, Sv. Lovrenca, Sv. Jurja, Male Nedelje in skoro tudi Polensaka in Sv. Andraža) in odkoder je prekrasen razgled po celih Slovenskih goricah, Prekmurju in sploh po celi nekdanji Panoniji, ki je spadala k delokrogu sv. Cirila in Metoda, se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 6. junija t. l. velika proslava Ciril-Methodovega jubileja s slovesno službo božjo v ondotni kapelici, cerkvenim govorom in ljudskim taborom. — Podrobnejši spored še priobčimo. Za sedaj samo opozarjamo na to proslavo vse spodnje Slov. gorice, Dravsko in Mursko polje, Pesniško in Ščavniško dolino.

Prebivalstvo ormoškega in ljutomerskega okraja si želi, da bi katera avto družba prevzela vožnjo med Ptujem, Ormožom in Ljutomerom v prvih popoldanskih urah, ker nam železniška uprava ne da potrebne vlaka, ki bi vozil lansko leto in še sedaj vozi samo do Ptuja. Ljudje, ki pridejo v jutro po opravkih v Ptuj, morajo do večera čakati, ker vlak odvozi pred 10. uro proti Ormožu in Ljutomeru. Avto, ki bi vozil okoli ene ure popoldne v tej smeri, bi se gotov izplačal. Prosimo naše gg. poslance, da nam posredujejo za vlak ali pa za avto.

Velika senzacionalna vloma v Turnišču. V noči med 11. in 12. majem sta bila izvršena v Turnišču v Prekmurju dva vloma, ki sta vzbudila v celi okolici pravo senzacijo. Ob pol 11. uri ponoči so prišli v vas Fr. Litrop, domačin, St. Bizjak iz Zagreba, Ciril Stanek iz Hrastja, Filipič iz Desnjaka oboroženi z revolverji, bajoneti in ponarejenimi ključki. Ustavili so se pred Karđoševo gostilno. S ponarejenimi ključki so odprli vrata mesnice in so se podali noter. Vzeli so velik kos špeha in do 2 litra mleka, ker so bili lačni in žejni. Ko so se najedli, so se podali na delo. Mesnico so oplenili in odnesli iz nje tri velike čebre masti in nad 50 kg prekajenega mesa. S tem plenom niso bili zadovoljni, marveč so vdrl v sosedno Boderjevo trgovino z usnjem. Stanek je imel nalogo, da odpre železni rolo. Ker s ključem ni imel sreče, je začel rušiti zid, dokler ni prišel do žleba. Druga ovira so bila steklena vrata, ki niso bila zaklenjena, marveč zaprta z zapahom. Ker je imel pri sebi stekloroz, si je znal pomagati. Ko so bila vrata odprta, se je začela plenitev. Na voziček, ki so si ga pri sosedu »izposodili«, so natovorili nad 150 kg finega boks-usnja. S tem so se zadovoljili. Naložili so še meso in mast in so veselo odrinili proti Lipi. Pri Lipi jih je dobilo jutro, zato so plen skrili na njivah v rži in so čakali noči. Ko se je stemnilo, so nadaljevali pot proti Melincem. Tam so se zopet skrili. V skrivališču sta Litrop in Bizjak napolnila nahrbtnike z usnjem in vsi štirje so se podali na postajo Ljutomer, kjer so že prej našli kupce za usnje. Na postaji je Litropa neki domačin spoznal in ker je orožniška postaja v Turnišču že prej javila na vse strani, kaj da se je zgodilo, je začel sumiti, da nese on in tovariši ravno ukradeno usnje. V Ljutomeru je obvestil orožnike, nakar so ti Litropa in Bizjaka aretirali. Pri zaslišanju sta rekla, da sta usnje našla v rži. Na zahtevo orožnikov sta pokazala pot do skrivališča. Tam so našli še ostalo ukradeno blago in naleteli so tudi na Staneka in Filipiča, katera sta že pred Ljutomerom izstopila iz vlaka in se vrnila k plenu. Ujeti ju niso mogli, pač pa so zopet zaslišali Litropa in Bizjaka in ta sta svoje tovariše izdala. Začela se je gonja in kmalu so dobili oba v roke. Ker so bili vsi štirje skupaj in poiskani večji del ukradenega blaga, so natovorili voziček in začel se je pohod proti Turnišču. Glas o dogodkih se je že prej raznesel, zato se je kar troljudi, ki so se soboto zvečer prikazali orožniki s štirimi tiči, ki so vlekli natovorjeni voziček. Na orožniški postaji je zopet bilo zaslišanje, drugo jutro — v nedeljo, pred mašo — pa so vlomilci, prav za prav pred očmi cele župnije v spremstvu orožnikov peljali usnje lastniku. Potem so bili odvedeni v zapor v D. Lendavo, kjer čakajo, da pravica izreče nad njimi svojo besedo. — Glede osebnosti vlomil-

cev je znano toliko, da so vsi dobro izvežbani v svoji stroki. Litrop je star komaj 25 let in je že pet let predsedel v raznih zaporih in poboljševalnicah. Bizjak je še večji tiček. V ječah je predsedel 15 let. Z Litropom se je seznanil v zaporu. Filipič pa je v Avstriji izvršil neki zločin, tako da je moral odskočiti. Načrt za vlom je bil skovan na Stanekovem domu. Da so prišli vlomilci tako hitro v roke pravice in da je večji del ukradenega blaga najden, je skoraj izključno zasluga domače orožniške postaje, ki je pod vodstvom komandanta, narednika Čebaška dva in pol dni brez počitka bila na delu. Na tem mestu naj sprejme naše priznanje.

Vlak skočil s tira. Vlak, ki vozi iz Sušaka ob 21. uri 43 minut v Zagreb, je 12. t. m. med postajama Draga in Sv. Kuzma skočil s tira. Vsled dima v 2 km dolgem predoru, je nastala med potniki, zlasti med ženskami in otroci velika panika. Le prizadevanju železniškega osebja se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča.

Hud potres v Beogradu. V nedeljo zjutraj so bili prebivalci Beograda že na vse zgodaj po koncu. Zbudil jih je hud potresni sunek, kakor ga že dolgo ne pomnijo. Prvi sunek je trajal kakih 7 sekund. Med tem časom se je zemlja neprestano in precej močno tresla. Čez kake pol ure se je sunek ponovil, vendar je bil slabši in ni tako dolgo trajal. Nato pa so se ponavljali tresljaji neprestano do 8. ure zjutraj. V potresni opazovalnici so zabeležili nad 30 večjih sunkov. Potres je povzročil več strahu, kakor škode. Ljudje so takoj po prvih sunkih pobegnili iz stanovanj na cesto, kar v nočnih oblekah, ogrunjeni v odeje in plahte ter s strahom pričakovali, kedaj se prične celo mesto rušiti. Ulice so bile polne vrvenja, kakor ob pustu in da je kedo, ne vedoč, da je potres, zašel med te na pol oblečene ljudi, ki so kričaje tekali okrog, bi mislil, da je v norišnici. Toda naposled, ko so uvideli, da se le nočejo hiše začeti podirati, so zopet polagoma izginili v hiše, se spravljali spat in ulice so postale prazne, pa ne za dolgo. Hip na to je potresel mesto drugi sunek, zopet so se ceste napolnile z begunci, v nekaj sekundah je bil celi Beograd zopet na cesti. Pogumnejši so se podali nazaj v hiše ter se vračali z odejami in posteljino in se nato odpravljali spat na dvorišča in v parke. Še do devetih dopoldne so se sprehajali Beograjčani po ulicah v copatah, spodnjih oblekah in zaviti v plašče in odeje. — Škoda od potresa je precej znatna. Porušenihi je brezštevilni dimnikov, razpokali so stropi in stene na večnadstropnih hišah, težje pa sta poškodovani poslopji dveh ministrstev. V ministrstvu za javne zgradbe so se porušili stropi ter zasipali vse akte, ministrstvo za zunanja dela pa je bilo tudi znatno poškodovano, ker je počilo zidovje od temelja do strehe. — Hujske nego v Beogradu so potres čutili v okolici. Središče potresa je bilo v okolici Gornjega Milanovca, kakih 300 km od Beograda, kjer je bil potresni sunek najhujši. V Belem polju pri Milanovcu se je porušilo več hiš, ki so pokopale pod ruševinami prebivalce. Bilo je več mrtvih. Precej močni sunki so se čutili tudi v Kragujevcu, Čačku, Kruševcu, Valjevu, Obrenovcu in Užicah.

Zadnji Čarugov tovariš pod ključem. Naši čitatelji se bodo še sigurno spominjali slovitega slavenskega razbojnika Čaruge, ki je toliko let strašil po Slavoniji ter naposled našel smrt pred dvema leti na vešalih v Osijeku. Polagoma se je posrečilo poloviti vse njegove pajdaše razen enega, ki se je imenoval Prpič s priimkom »mali«, v razliko od Prpiča »velikega«, ki je bil skupaj s Čarugo obesjen. Prpič »mali« je pobegnil takrat, ko je bila cela banda zajeta ter se skrival potem po raznih krajih Hrvatske kot delavec. Kmalu mu je pa delo pričelo presedati, zopet je zbral tolpo zločincev in izvršil več težkih zločinov. Zadnji njegov zločin je bil drzni rop v gozdu Brezovica pri Sisku.

Prva številka »Naših goric«, glasila Vinarskega društva v Mariboru je izšla 11. t. m. v dvojnem obsegu in s pestro vsebino. Ker po sklepu eksekutive društva dobe glasilo samo oni, ki so plačali članarino v znesku 20 Din, vabimo vse vinogradnike, ki še niso člani, da pristopijo k Vinarskemu društvu. Vse gg. zaupnike, ki so prejeli od društva nabiralne pole za nabiranje novih članov, vljudno prosimo, da pošljejo čimprej društvu nabiralne pole s številom do sedaj prijavljenih članov, da se jim more poslati glasilo; nabiranje članov pa naj uspešno nadaljujejo.

ZVEZA SL. VOJAKOV IZ SVETOVNE VOJNE V LJUBLJANI.

VABILO k proslavi odkritja spominske plošče v Petrovčah vsem padlim vojakom Lavantinske škofije, ki se vrši na slovesen način v četrtek, 26. maja 1927 na Vnebohod (v slučaju slabega vremena, ako bi že dne 25. maja trajno deževalo in ni upati na lep dan, se proslava vrši dne 29. maja 1927).

Dopoldanska proslava se začne zjutraj ob 3/9. uri ter traja cerkveni obred do polne. Med drugim je sv. maša na prostem, govori vojnega kurata č. g. Bonača in predsednika ZSV g. majorja Colariča, slovesno odkritje spom. plošče ter mrtvaške molitve za vse padle vojake cele Lavantinske škofije.

Popoldan se vrši veliko zborovanje vseh bivših vojakov iz svetovne vojne ter igra »Kalvarija«, velika bojna igra v petih dejanjih. I. dejanje s vrši ob mobilizaciji 1914, II. dejanje pri kadru, III. dejanje na gališki fronti, IV. dejanje na fronti na Doberdolu, V. dejanje v fašistovskem robstvu.

Ta igra se vrši že na predvečer dne 25. maja za domačine ter okoličane Zalca in Petrovč.

Prebivalci Lavantinske škofije se vabijo, da posetijo ta dan starodavne Petrovče, posebno se vabijo bivši vojni tovariši, vsa društva, ki imajo zastave, naj pridejo z istimi, katere naj imajo žalne trake. Vabijo se vsa Udruženja vojnih invalidov, dalje vsi sorodniki in svoji padli, vsi vojni kurati ter člani ZSV od blizu in daleč, da se snidete skupaj kot bratje ter se spominjate svojih tovarišev, ki so padli kot žrtve grozne svetovne vojne.

Ob tej priliki sporočamo, da je ministrstvo s obrabaja v zadnjem trenutku odpovedalo polovično vožnjo. To vas pa naj nikakor ne moti ter pridite vkljub temu od vseh strani v obilnem številu. Staroslavne in znamenite Petrovče Vas bodo sprejele kot brate in sestre ter naj nikdo ne izostane, nikdo naj ne zamudi slavnostne manifestacije, katera vam bode gotovo ostala v najlepšem spominu.

Vsled tega kličemo: dne 26. maja 1927 na veselo svidenje v Petrovčah.

187 Zveza slov. vojakov iz svetovne vojne, Ljubljana.

V zasedi je čakal s tovariši na sejmarje, ki so šli v Sisek na sejem ter jih olajšal za denar. Tega dne mu je padlo v roke par stotisoč dinarjev. Radi tega ropa so napravili orožniki velik pogon skozi omenjeni gozd in res jim je padel v roke vodja roparjev — Prpič mali.

Strahovit glad v Hercegovini. Med najbolj siromašne dežele spada v naši državi Hercegovina. Samo golo kamenje nudi le malo prostora za saditev pridelkov. Najboljše dele njej zasadijo Hercegovci s tobakom, od katerega so imeli nekdanj v Avstriji zelo lepe dohodke, toda sedaj je ravno tobak vzrok bede. Država namreč kupuje tobak od kmetov po nizkih cenah, toda še to kupnino je v nekaterih krajih dolžna za več let nazaj. Ni čuda, če je radi tega nastalo v Hercegovini strašno siromaštvo. Zadnje leto so povodnji uničile tudi vse pridelke, tako, da je sedaj v vsej Hercegovini zavladala strašna lakota. Vlada je bila na to nevarnost že opetovano opozorjena, toda šele sedaj, ko so pričeli ljudje od glada naravnost umirati, se je zganila ter nakazala nekaj milijonov za najnujnejšo pomoč ubogemu ljudstvu.

Največja sreča vas išče, ako kupite srečke prostovoljnega gasilnega društva v Rajhenburgu, ker ima mnogo dragocenih dobitkov, in sicer: hiša s 4 sobami, kuhinjo in vrt z vodnjakom, nov šivalni stroj, novo moško kolo, 1 sod 100 litrov pristnega štajerskega vina, več parov novih čevljev, 1 zaboj 50 kg sladkorja, 1 vrečo moke 85 kg, 2 koži boksa, 1 kromon podplatov in še večje številne dobitkov nad 100 Din vrednosti. Sedaj se še potrudite, dokler so še srečke na razpolago in pišite na društvo, da vam jih dopsiže. V slučaju, da vas naš potnik obišče, prosimo, da ga ne zavrne, ne da bi kupili kako srečko. Sreča vas išče, nikar je ne zamudite. Dan žrebanja bode objavljen v vseh časnikih. Srečka stane 10 Din.

Pri žrebanju 5. razreda razredne loterije so bile na novo izžrebane dne 14. t. m. (6. dan) sledeče, v prodajalni Antona Golež, Marbori, Aleksandrova cesta 42 kupljene srečke: št. 34046 — 30.000 Din, št. 21848 20.000 Din in št. 10370 — 10.000 Din. V omenjeni trgovini je že bilo kupljenih več srečk, ki so bile izžrebane z visokimi dobitki in je radi tega bila v stanju, da je izplačala največje dobitke drž. razredne loterije svojim cenjenim kupovalcem srečk. Največji dobitki V. razreda še niso bili izžrebani, ker traja žrebanje še do 31. t. m. Ni izključeno, da pripade največji dobitek srečki, kupljeni v zgoraj navedeni trgovini. 703

Pomožni sluga v trgovini, nad 25 let star, v Mariboru stanujoč se sprejme. Pismene ponudbe na upravnništvo »Slovenskega Gospodarja«.

Služba poslovodje za knjigovoznico Cirilove tiskarne v Mariboru se razpisuje. Prošnje je vložiti do 31. maja t. l. na podpisano zadrugo. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, reg. zadr. z o. zavezo.

Za razvedrilo.

Rešitev političnih ugank. Po — li — ti — ka — se pokaže tako-le: Na papir napišeš črko k, to pa poliješ v vodo in tako pokažeš: politi k. — Šviga švaga ven čez prag — s kom tako? Z »Domovino«.

Novo uganke: Komu se odrtija ne šteje v greh? — Kaj se vzame, kjer nič ni in se dene, kjer je kaj? — Kdo največkrat počti, pa brez vsake škode? —

Kako se odpravijo gosencje na zelju? Sredi poldneva si obleči najtežji zimski kožuh in pojdi v zeljnik. Ko te bodo gosencje zagledale, bodo mislile, da je nastopila zima, pa bodo nagloma zbežale v zemljo.

Birnsko darilo. Revnega botra je prosil njegov birmanec, ki je sicer dobil kot darilo lep molitvenik, kupljenega v Tiskarni sv. Cirila, to se razume — pa še leca in sladkih reči, naj mu da tudi uro. Boter mu jo je obljubil: »Tako uro ti bom dal, da ti je ne bo treba nikoli navijati, nikoli s seboj nositi, da je ne izgubiš, in če se bo potrla, pa jo bodo drugi popravili!« Birmanec je bil zelo vesel. Na dan sv. birme je čakal, a do večera, do odhoda domov ure še ni dobil, pa je pri slovesu le vprašal: »Boter, kje pa je tista čudovita ura?« Boter pa mu je odgovoril: »Na stolpu naše cerkve, kar na njo poglej!«

Ljubeznjiv mož. Mož in žena, ki pa si nista bila prav dobra med seboj, sta šla v menezarijo gledat divje živali. Ko sta stala pred kletko, v kateri je rohnel razdražen lev, je rekla žena: »Kaj bi ti rekel, če bi lev zdajle planil iz kletke in me požrl?« Mož: »Dober tek bi mu voščil!« —

Gospodarstvo.

Spomladanski mrazovi

Škodujejo komaj izklitemu življenju rastlin in v eni sami jutranji uri je lahko ves up naših marljivih kmetovalcev uničen. Najhujše je, ako nastopajo sredi maja, ko so vse rastline že pognale. Krompir in koruza sta že pogledala iz zemlje, žito lati in cvete, fižol, murki in buče že poganjajo, drevje cvete, ali že ima nežen sad, vinograd kaže svoje grozde in vse se veseli v toplem pomladnem solncu. Naenkrat pa privihra mrzlo leden piš iz severa, dež se vlije, morda celo pomešan s kašo ali točo in zdaj postane hladno, da si rad poiščeš zopet zimsko suknjo. S strahom pričakuje poljedelec vsak prihodnji dan. Marljivo gleda proti oblakom in prosi Vsemogočnega, da bi jih zadržal na nebesnem svodu, dokler se ne stopli in veter mu ugaja, ker si je svest, da odganja mraz. Toda vse zastoj. Oblaki se trgajo, postanejo tanjši in redkejši, veter ponehava in bleda luna gleda smehljaje na sve-točo in rastočo zemljo. Toplota pada od ure do ure in vzhajajoče solnce se čudi belemu prtu, ki je zastrl polja in travnike, gorice in sadovnjake. Slana! Topli pomladni žarki poljubljajo zopet poganjke, ki pa se več ne zmenijo za solnčni poljub. Venejo, začrnevajo, umirajo! Vzela jih je slana — mraz. Z žalostnim srcem si ogleduje kmetič razdejanje noči in z vzklikom: Bog je dal, Bog je vzel, hiti na novo delo.

Ze od pamtveka pozna narod takozvane »ledene može« z imeni: Pankrac, Servac in Bonifac, katerim se še pridruži Zofija, dne 15. maja. Nekako ob tem času nastopa posebno rad mraz, kojega nastanek razlagajo učenjaki tako-le: Evropska celina se začinja spomladni segrevati od juga in posebno balkanski polotok, ogrska ravnina in ozemlje med Jadranskim in Crnim morjem se hitro segreje do Karpat in Alp. Vse začinja bujno rasti. Topli zrak pa je lažji od hladnega, barometer pada. Za zidom Alp in Karpatov tja do Sibirije in severnega Ledenege morja pa še vlada hladno vreme in gostejši zrak, kar se kaže na visokem stanju tlakomera. Sedaj nastane katastrofa. Mrzli, gostejši zrak začne pritiskati k nam v obliki severnih vetrov, naš topli zrak pa učinkuje v severnih krajih kot jug. To gibanje zraka traja tako dolgo, dokler se značni tlak ne izenači. Severni mrzli vetrovi, ki

Književnost.

Kraljestvo božje, 3. številka, je ravnokar izšla. Vsebina je izredno bogata in zanimiva, in sicer: Iz skupnega pastirskega lista jugoslovanskih škofov. — Utrip vstajajočih (pesem). — Temelji krščanske obnove. — Vzhodna cerkev. — Krščanska Rusija bo vstala. — Posvečenje škofa Kurteva v Rimu. — Slomšek vabi. — Liturgično gibanje. — Iz življenja: Bog in razum. Vpliv verne žene na drugoverca. Pravoslavna gospa za pogosto vs. obhajilo. — Razgled po katoliškem svetu. — Vesti s krščanskega Vzhoda. — Mali apostoli: Veliki namen slovanskih otrok. — Glasnik. — Slovstvo. — Cerkveni koledar. — Listnica uredništva. — Na Velehrad. — Na platnicah. — List stane 10 Din letno in se natoči pri upravi, Maribor, Koroščeva ulica 12. Dobi se še 1. in 2. številka. Naročajte in širite Kraljestvo božje!